

16 + 04
MV-1470

VYSOKÁ ŠKOLA
KARLA ENGLIŠE, a.s.

MEZINÁRODNÍ KONFLIKTY A BEZPEČNOST STÁTU

Zdeněk Koudelka

KEY Publishing s.r.o.
Ostrava

2016

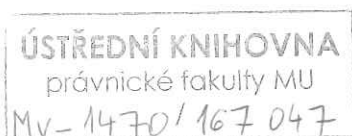
1401

Doc. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D. (1969, Boskovice, www.zdenekkoudelka.cz).
 Rektor Vysoké školy Karla Engliše v Brně. Advokát v Brně. Katedra ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. V letech 1990–1998 a od 2014 člen zastupitelstva, 1990–1991 radní a 1991 a 1992–1994 místostarosta městské části Brno-Jundrov. V letech 1993–1996 advokátní koncipient. Advokátem byl 1996–2006 a od roku 2014. V letech 1998–2006 člen a 2002–2006 místopředseda Ústavně právního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu. V letech 2006–2014 byl státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, 2006–2011 náměstek nejvyšší státní zástupkyně, 2011–2013 náměstek ředitele Justiční akademie v Kroměříži, 2014–dosud rektor Vysoké školy Karla Engliše v Brně.

Recenzovali: doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc.
 JUDr. Filip Rigel, Ph.D.

Publikace byla vydána ve spolupráci
 s Vysokou školou Karla Engliše, a.s.

© Zdeněk Koudelka 2016

Foto na obálce © Depositphotos.com/ericbvd

ISBN 978-80-7418-264-8

Obsah

I. Mezinárodní systém od počátku studené války do jejího překonání	5
1.1 Vývoj vztahů Východ – Západ	5
1.1.1 První období studené války 1946–1965 (období trvalé konfrontace)	6
1.1.2 Druhé období studené války 1965–1980 (uvolnění)	8
1.1.3 Třetí období studené války 1981–1991 (obnovení napětí)	9
1.2 Mezinárodní organizace	10
1.2.1 Organizace spojených národů (OSN)	11
1.2.2 Varšavská smlouva	12
1.2.3 Rada vzájemné hospodářské pomoci (RVHP)	12
1.2.4 Hnutí nezúčastněných sil	12
1.2.5 Severoatlantická smlouva	12
1.3 Vznik a vývoj východního bloku 1945–1990	13
1.3.1 Svaz sovětských socialistických republik (Rusko)	13
1.3.1.1 Postavení armády v ruském mocenském systému	14
1.3.2 Polsko	15
1.3.3 Maďarsko	16
1.3.4 Německá demokratická republika	17
1.3.5 Rumunsko	18
1.3.6 Bulharsko	19
1.3.7 Jugoslávie	19
1.3.8 Albánie	20
1.3.9 Korea	21
1.3.10 Čína	21
1.3.11 Vietnam	22
1.3.12 Kuba	23
1.4 Vývoj západního bloku 1945–1990	23
1.4.1 Spojené státy americké	23
1.4.2 Francie	24
1.4.3 Velká Británie	27
1.4.4 Spolková republika Německo	28
1.4.5 Španělsko	29
1.4.6 Itálie	30
1.4.7 Japonsko	30
1.5 Dekolonizace	31
1.5.1 Asie	31
1.5.2 Afrika	32
1.5.2.1 Postup africké dekolonizace (rok nezávislosti)	33
2. Konflikty a zdroje napětí	34
2.1 Ukrajina	35
2.2 Maďarské menšiny	36
2.3 Rumunsko-moldavské partnerství	37
2.4 Turecká menšina v Bulharsku	38

2.5	Makedonie	39
2.6	Kosovo.....	40
2.6.1	Problém uznání Kosova vládou Čech, Moravy a Slezska.....	43
2.7	Severní Irsko.....	44
2.8	Gibraltar a jižní Tyroly	46
2.8.1	Gibraltar.....	46
2.8.2	Jižní Tyroly.....	47
2.9	Baskicko.....	47
2.10	Izrael a Palestina.....	48
2.10.1	Uznání Státu Palestina	50
2.11	Kašmíráská válka.....	51
2.12	Válka o Karabach.....	52
3.	Masová migrace a právo azylu	55
3.1	Ústavní úprava	55
3.2	Mezinárodní právo.....	57
3.2.1	Úmluva o právním postavení uprchlíků.....	57
3.2.2	Zákaz hromadného vyhoštění.....	57
3.3	Evropské právo.....	57
3.4	Zákon o azylu	59
4.	Působnosti hlavy státu v bezpečnostní oblasti	61
4.1	Vrchní velitel ozbrojených sil.....	61
4.1.1	Náčelník Generálního štábu.....	65
4.2	Prezident jmenuje a povyšuje generály	66
4.3	Mobilizace	69
4.4	Služba v cizích ozbrojených silách	71
4.5	Bezpečnostní rada státu	72
Literatura	73

Mezinárodní systém od počátku studené války do jejího překonání

I.1 Vývoj vztahů Východ – Západ

Vývoj mezinárodního politického systému po druhé světové válce a celého období studené války do 1990 je především charakterizován jednak vývojem vztahu mezi Svazem sovětských socialistických republik (SSSR) a Západem, v jehož rámci měly vůdčí roli Spojené státy americké, a jednak vnitropolitickým vývojem v SSSR samotném. Dominance USA v západním světě byla přirozeně respektována s výjimkou Francie, která se od nástupu de Gaulla snažila o na USA nezávislou zahraniční politiku, včetně samostatných vztahů s východním blokem, což se projevilo i vystoupením Francie z vojenské složky NATO (1966) nebo podporou quebeckého separatismu. Vítězství SSSR ve 2. světové válce doprovázené sovětskou vojenskou přítomností v polovině Evropy vedlo ke vzniku komunistických režimů v téměř všech východoevropských zemích v letech 1945–1948 (Československo 1948). Sovětskému svazu se nepodařilo komunizovat jen Řecko, kde proběhla v letech 1946–1949 občanská válka, Rakousko, kde došlo 1955 na základě Státní smlouvy mezi USA, Francií, Británií a SSSR ke konstituci neutrálního státu, a Finsko, které si sice udrželo samostatnou vnitřní politiku, ale v zahraniční oblasti se orientovalo na SSSR (finlandizace). Další významnou posilou SSSR bylo vítězství komunistů v Číně 1949 a získání řady států nově vzniklých dekolonizací. SSSR se však nikdy nepodařilo proniknout na vlastní americký kontinent a největšího úspěchu na západní polokouli dosáhl komunismus vítězstvím na Kubě, když prosovětské režimy v Chile (S. Allende 1970–1973), Nikaragui (D. Ortega Saavedra 1979–1990)

NATO.⁸⁰ Nedovolená služba v cizích ozbrojených silách je trestným činem, a v době ohrožení státu nebo válečného stavu jde o válečnou zradu s trestem odnětí svobody až na 20 let, pokud jde o službu v nepřátelských ozbrojených silách.⁸¹

4.5 Bezpečnostní rada státu

Prezident má právo účastnit se schůzí Bezpečnostní rady státu, vyžadovat od ní či jejích členů zprávy a projednávat s ní nebo s jejími členy otázky, které patří do jejich působnosti. Bezpečnostní rada státu je poradním a přípravným orgánem navrhujícím vládě opatření v oblasti bezpečnosti.⁸²

⁸⁰ § 34 branného zákona č. 585/2004 Sb.

⁸¹ § 320–321 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

⁸² Čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

Literatura

- von CSEKEY, S. *Změna ústavy v Estonsku*. Moderní stát, 1935.
- FIALA, P., ROŽŇÁK, P., SCHUBERT, K., ŠIMÍČEK, V. *Politický systém Spolkové republiky Německo*. Brno, 1994. ISBN 80-210-0907-1.
- FUKUYAMA, F. *Konec dějin a poslední člověk*. Praha, 2002. ISBN 80-86182-27-4.
- HUNTINGTON, S. P. *Střet civilizací*. Praha, 2001. ISBN 80-86182-49-5.
- JURÍČEK, L., ROŽŇÁK, P. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Ostrava, 2014. ISBN 978-80-7418-201-3.
- KLAUS, V., WEIGL, J. *Stěhování národů, s.r.o.* Velké Přílepy, 2015. ISBN 978-80-7376-422-7.
- KOUDELKA, Z. *Prezident republiky*. Praha, 2011. ISBN 978-80-87212-95-0.
- KUBÍK, L. *Těšínský konflikt*. Olomouc, 2001. ISBN 80-7198-458-2.
- ROŽŇÁK, P. *Mechanismy fungování Evropské unie*. Ostrava, 2015. ISBN 978-80-7418-237-2.
- SKOUPÝ, J. *Leopold Lojka – vzestup a pád řidiče následníka trůnu*. Genealogické a heraldické informace 2012. Brno, 2013. ISSN 0862-8963.
- SOBOTA, E., VOREL, J., KŘOVÁK, R., SCHENK, A. *Československý prezident republiky*. Praha, 1934.
- SVOBODA, L. *Cestami života I*. Praha, 1971.
- STRMISKA, M. *Severní Irsko-etnický konflikt a perspektiva usmíření*. Politologický časopis č. 2/1995, s. 169–172.
- STRMISKA, M. *Radikální nacionalismus a systém politických stran v Baskicku*. Politologický časopis č. 1/1996, s. 77–86.
- STRMISKA, M. *Regionální systémy politických stran*. Politologický časopis č. 2/1996, s. 89–104.
- TURZOVÁ, V. M. *Kartouzský vězeň Mons. Jan Šrámek*. Svitavy, 2006. ISBN 80-86885-08-9.
- WEYR, F. *Československé právo ústavní*. Praha, 1937.
- Československé dějiny v datech*. Praha, 1986.